

Planlægning af sundhedsberedskab 2023

Aktør- og ordliste

Planlægning af sundhedsberedskab 2023

Aktør- og ordliste

© Sundhedsstyrelsen, 2023.
Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Elektronisk ISBN: 978-87-7014-547-3

Sprog: Dansk

Version: 1.0

Versionsdato: 25.05.2023

Format: pdf

Udgivet af Sundhedsstyrelsen,
Maj 2023

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og læsevejledning	4
2. Aktører og samarbejdspartnere	5
2.1. Beredskabsstyrelsen, herunder kemisk beredskab og nukleart beredskab	5
2.2. Center for Biosikring og Bioberedskab	6
2.3. Folkekirkens Katastrofeberedskab	6
2.4. Forsvarsministeriet og styrelser herunder	7
2.5. Fødevarestyrelsen	9
2.6. Giftlinjen	9
2.7. Kommunale redningsberedskaber	9
2.8. Lægemiddelstyrelsen	10
2.9. Miljøstyrelsen	10
2.10. Politiet	11
2.11. Politiets Efterretningstjeneste (PET)	12
2.12. Statens Serum Institut	12
2.13. Styrelsen for Forsyningsikkerhed	13
2.14. Styrelsen for Patientsikkerhed	13
2.15. Sundhedsstyrelsen, herunder enhed for strålebeskyttelse (SIS)	14
2.16. Sundhedsdatastyrelsen, herunder den decentrale cyber- og informationssikkerhedsenhed (DCIS)	15
3. Centrale udgivelser	17
3.1. Bekendtgørelser og love	17
3.2. Vejledninger, retningslinjer mv.	17
4. Ordliste	19

1. Introduktion og læsevejledning

Kommuner og regioner har ansvar for planlægning af sundhedsberedskabet og skal én gang i hver valgperiode udarbejde og vedtage en plan for sundhedsberedskabet, jf. bekendtgørelse om planlægning af sundhedsberedskabet (herefter refereret til som 'bekendtgørelsen')¹. For at understøtte kommuner og regioners arbejde med planlægning af sundhedsberedskabet og udarbejdelse af en sundhedsberedskabsplan har Sundhedsstyrelsen udgivet en vejledning, som beskriver og uddyber kravene til kommuner og regioners sundhedsberedskabsplanlægning, som de fremgår af lovgivningen.

Dertil findes håndbøger for hhv. kommunernes og regionernes planlægning af sundhedsberedskabet. Håndbøgerne har til formål at udfolde og eksemplificere Sundhedsstyrelsens anbefalinger til regioner, som de fremgår af vejledningen. Håndbøgerne kan læses i deres helhed, men kan også anvendes som opslagsværk til inspiration.

Slutteligt har Sundhedsstyrelsen udarbejdet denne aktør- og ordliste der har til formål at give en kort oversigt over samarbejdspartnere til det kommunale og regionale og sundhedsberedskab. Målet er ikke at give en fuldt dækkende beskrivelse af de omtalte myndigheders virksomhedsområde, men at fremhæve de informationer, som er relevante for planlægning af sundhedsberedskabet. Dertil samler ordlisten en række af de mest anvendte forkortelser og begreber i sundhedsberedskabet.

Det samlede rådgivningsmateriale dækker således følgende produkter. Alle produkter kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk:

- Vejledning om planlægning af sundhedsberedskab 2023
- Håndbog for kommuner til planlægning af sundhedsberedskab 2023
- Håndbog for regioner til planlægning af sundhedsberedskab 2023
- Aktør- og ordliste, planlægning af sundhedsberedskab 2023

Hvor vejledningen er et mere statisk produkt som kræver en omfattende høringsproces ved ændringer er håndbøgerne samt aktør- og ordlisten mere levende produkter der vil blive løbende opdateret. Opdateringer der skyldes lovændringer samt opdateringer der har direkte indflydelse på hvordan kommuner og regioner skal planlægge deres beredskab vil altid medføre en høringsproces.

¹ Bek. om planlægning af sundhedsberedskabet, BEK nr. 971 af 28/06/2016: www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/971

2. Aktører og samarbejdspartnere

Formål med dette kapitel er at give en kort oversigt over samarbejdspartnere til det kommunale og regionale og sundhedsberedskab. Målet er ikke at give en fuldt dækkende beskrivelse af de omtalte myndigheders virksomhedsområde, men at fremhæve de informationer, som er relevante for planlægning af sundhedsberedskabet.

2.1. Beredskabsstyrelsen, herunder kemisk beredskab og nukleart beredskab

Beredskabsstyrelsen er en styrelse under Forsvarsministeriet. Beredskabsstyrelsen leder det statslige redningsberedskab og forestår koordinering af planlægning af den civile sektors beredskab. Endvidere varetager Beredskabsstyrelsen en række operative opgaver. Af relevans for sundhedsberedskabet er bl.a. assistance til de kommunale redningsberedskaber, samt varetagelsen af to ekspertberedskaber: Kemisk Beredskab og Nukleart Beredskab.

Redningsberedskabet har til opgave at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljø ved beredskabshændelser. Redningsberedskabet omfatter det fælleskommunale redningsberedskab (se under kommunale redningsberedskaber) og det statslige redningsberedskab, herunder det statslige, regionale beredskab (beredskabscentrene). Indsatslederen fra det fælleskommunale redningsberedskab varetager den tekniske ledelse på skadestedet. Derudover er redningsberedskabet ansvarlig for rensning af kemikalieforurenede personer på skadestedet.

Kemisk Beredskab er ekspertberedskab for det kemiske område. Opgaver omfatter rådgivning om farlige, kemiske stoffer, herunder toksiske industrikemikalier, kemiske kampstoffer og eksplosivstoffer. Andre opgaver af relevans for sundhedsberedskabet er prøvetagning af farlige stoffer, assistance på skadested, herunder vurdering af indsats, kemiske analyser og karakteriseringer specielt af ukendte stoffer, formidling, erfaringsudveksling og undervisning om farlige stoffer. Der er mulighed for hasteanalyser døgnet rundt i Kemisk Beredskabs laboratorium ved akutte hændelser, f.eks. forgiftningssager eller uheld med ukendte stoffer.

Kemisk Beredskab har derudover udviklet og vedligeholder app'en "Farlige Stoffer", som indeholder kemisk information og rådgivning til sundhedsprofessionelle. Kemisk Beredskab kan kontaktes hele døgnet, eksempelvis i forbindelse med udslip af farlige stoffer, brand, transportuheld, prøvetagning og kemiske analyser.

Nukleart Beredskab er ekspertberedskab på det nukleare område. Det nukleare beredskab varetager planlægning af det nationale beredskab for at modgå virkning af ulykker på nukleare anlæg. I planerne for det nukleare beredskab indgår såvel ulykker som tilsigtede hændelser, idet konsekvenserne vurderes at være de samme. Det nukleare beredskab varetager endvidere et landsdækkende nukleart måleberedskab og kan yde assistance ved andre former for radioaktivt materiale.

Døgnvagt og øvrig information

Beredskabsstyrelsen har døgnvagt. Nummeret til døgnvagten kan udleveres til relevante myndigheder. Yderligere information findes på www.brs.dk og www.kemikalieberedskab.dk

2.2. Center for Biosikring og Bioberedskab

Center for Biosikring og Bioberedskab (CBB) er det operative biologiske ekspertberedskab i Danmark, er national biosikringsmyndighed og national myndighed for poliovirusindeslutning. CBB fører kontrol med overholdelse af regler i bekendtgørelse om sikring af visse biologiske stoffer, fremføringsmidler og relateret materiale.

CBB kan kontaktes hele døgnet ved mistanke om bioterrorangreb, udslip af farlige stoffer, brand, transportuheld eller forekomst af atypisk infektionssygdom. CBB beslutter på baggrund af risiko/trusselsvurdering om der sker fremmøde på skadestedet. I givet fald udarbejdes fare- og eksponeringsområde, der vejledes om/foretages indsats, der udarbejdes prøvetagningsstrategi og gennemføres prøvetagning og efterfølgende analyse.

Herudover omfatter centerets opgaver rådgivning om toksiner, mikroorganismer og biologiske kampstoffer - typisk til sikringsansvarlige i virksomheder, som besidder en tilladelse fra CBB. Ved mistanke om terrorangreb, herunder bioterrorangreb eller udslip af farlige biologiske stoffer, alarmeres politiet på 1-1-2, som vil sætte sig i forbindelse med CBB, som har et døgnberedskab til håndtering heraf. I situationer med ukontrolleret, farligt biologisk materiale eller mistanke herom, træffer Styrelsen for Patientsikkerhed, efter dialog med CBB, beslutning vedrørende en eventuel afspærring af det biologiske fareområde jf. epidemilovens §26. I tilfælde af påvisning af farligt biologisk materiale iværksættes en tværfaglig indsats under inddragelse af sundhedsberedskabet.

CBB er videncenter for biologiske trusler.

Døgnvagt og øvrig information

Center for Biosikring og Bioberedskab, har døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.biosikring.dk

2.3. Folkekirkens Katastrofeberedskab

Folkekirkens Katastrofeberedskab har til formål at tilbyde sjælesorg, gudstjenester og anden hjælp til overlevende, pårørende, efterladede og hjælpepersonel ved beredskabshændelser, hvor lokale sognepræster og sygehuspræster ikke har ressourcer til at imødekomme de forventninger, hændelsen stiller til dem. Denne hjælp ydes mest hensigtsmæssig i samarbejde med sundhedsvæsenets psykosociale indsats og aktiveres via regionens AMK.

I hver af landets regioner er der udpeget et antal beredskabspræster, som kan tilkaldes af sundhedsvæsenets psykosociale beredskab eller andre myndigheder, hvis det psykosociale beredskab ikke er aktiveret. Folkekirkens Katastrofeberedskab vil, om nødvendigt sørge for, at berørte af en katastrofe tilbydes opfølgende hjælp af deres lokale sognepræst, ligesom der kan henvises til hjælp fra andre trossamfund.

Folkekirkens Katastrofeberedskab har døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.folkekirken.dk/folkekirken-arbejder/katastrofeberedskab

2.4. Forsvarsministeriet og styrelser herunder

Forsvarsministeriet er organiseret med en række styrelser og myndigheder. Relevante for sundhedsberedskabet er Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES), Hjemmeværnskommandoen (HJK), Forsvarskommandoen (FKO) og Beredskabsstyrelsen (se selvstændigt afsnit). Dertil kommer Center for Cybersikkerhed (CFCS) samt Forsvarets Sanitetskommando (FSK).

Sundhedsberedskabet kan anmode Forsvarsministeriets styrelser og myndigheder om støtte til opgaver, hvor anvendelsen af militært materiel og personel er påkrævet. Støtten ydes alene, hvor civilt materiel og personel er utilstrækkelig eller ikke kan tilvejebringes inden for rimelig tid og ikke er i unødigt konkurrence med civile erhvervsdrivende. Endvidere kan myndigheder anmodes om at indgå i udarbejdelsen af samarbejdsaftaler og planlægning i forbindelse med sundhedsberedskabet.

Forsvarskommandoen og Hjemmeværnet kan indgå i øvelsessamarbejde i forhold til samfundets beredskab.

FE har ansvar for at indsamle, bearbejde og formidle informationer om forhold i udlandet af betydning for Danmarks sikkerhed, herunder for danske enheder mv. i udlandet.

Af særlig betydning for sundhedsberedskabet er Center for Cybersikkerhed (CFCS). CFCS er national it-sikkerhedsmyndighed. Centret varetager en selvstændig myndighedsopgave, der er reguleret i lov om Center for Cybersikkerhed. Centret har særlig fokus på cybersikkerhed indenfor samfundsvigtige funktioner fx hospitaler mv. Centret løser konkret tre hovedopgaver:

- Bidrager til beskyttelse af Danmark mod trusler i cyberspace.
- Bidrager til sikring af en forsvarlig og robust IKT-infrastruktur (informations- og kommunikationsteknologi) i Danmark.
- Varsler om, beskytter imod og imødegår angreb i cyberspace.

FES administrerer Forsvarets Etablissementer, herunder lejre, kaserner, flåde- og flyvestationer. Indkvartering, bespisning, rengøring mv. er en del af denne opgave. Anmodning om anvendelse af forsvarsets etablissementer til brug for sundhedsberedskabet fx kaserner til brug som karantænecentre rettes til FSV.

HJK er en militær myndighed og dermed en del af det militære forsvar, som under normale forhold er baseret på frivillighed. HJK er opdelt i Hærhjemmeværn, Flyverhjemmeværn og Marinehjemmeværn. HJK's primære opgave er at støtte Hæren, Flyvevåbnet og Søværnet. HJK kan endvidere støtte civile myndigheder, herunder sundhedsberedskabet. HJK's støtte til større indsættelser, ydes efter aftale med FSV. HJK har en døgnbemandet vagthavende ordning.

FSV er forsvarrets operative myndighed. Hærens, søværnets og flyvevåbnets enheder er operativt underlagt FSV. FSV har et døgnbemandet værnssfælles operationscenter.

Forsvarets Sanitetskommando (FSK) er en selvstændig myndighed, uden for Forsvarskommandoen, med direkte reference til forsvarschefen. FSK indgår i det samlede beredskab på lige fod med forsvarrets øvrige myndigheder. FSK har enkelte operative kapaciteter, herunder dykkermedicinsk beredskab, som fast løser opgaver i samfundets sundhedsberedskab. Flere af FSK's uddannelser kan understøtte det nationale sundhedsberedskab. Læger fra FSK yder bistand til sundheds- og sygehusvæsenet på udvalgte områder. FSK har ingen præhospital- eller behandlerkapacitet. Ved større og længerevarende hændelser kan FSK dog bidrage til samfundets sundhedsberedskab i begrænset omfang.

Eksempler på øvrige opgaver, hvor sundhedsberedskabet kan anmode Forsvaret og Hjemmeværnet om hjælp:

- Ammunitionsrydningstjenesten (EOD) kan rekvireres ved fund af formodet ammunition, fyrværkeri, bomber og lignende. EOD rekvireres via politiet og er ekspertberedskab for E-hændelse.
- Forsvarets kemiske, radioaktive og nukleare (CRN) videnscenter kan støtte med vejledning og kapaciteter.
- Akut støtte kan ydes med luftbåren assistance, eksempelvis transport af særlige lægehold, livsbevarende organer og patienter. Såfremt luftbåren transport ikke er mulig, kan der anmodes om søbåren assistance. I begge tilfælde rettes henvendelse til Joint Rescue Coordination Center (JRCC).
- Støtte til transport på landjorden af patienter, forplejning, sundhedspersonel, medicin og lignende i tilfælde af store mængder sne.
- Støtte til afspærring af områder, adgangskontrol, færdselsregulering, varslings, evakuering og eftersøgning. Anmodning om støtte til disse opgaver skal fremsendes via politiet.

Oplysninger om kontakt til Forsvaret og Hjemmeværnet kan findes på www.forsvaret.dk og www.HJV.dk. Anmodning om støtte fra forsvaret og hjemmeværnet sker via den nationale operative stab (NOST), de lokale beredskabsstabe (LBS) eller direkte til Forsvaret og Hjemmeværnet afhængig af situationens karakter.

2.5. Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen er en styrelse under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og varetager beredskabet inden for veterinær- og fødevarerområdet. Dele af beredskabsopgaven er lagt ud til fødevarer- og veterinærenheder, der varetager opgaver i geografisk afgrænsede områder. Fødevarestyrelsen har på veterinær- og fødevarerområdet, ud over det daglige beredskab, et beredskab til håndtering af krigs- og krisesituationer, bl.a. vedrørende fødevarerforgiftninger, dyrkning af spiselige afgrøder i forurenede jord, terror mod fødevarer og anmeldelsespligtige husdyrsygdomme.

Døgnvagt og øvrig information

Nummeret til døgnvagten kan udleveres til relevante myndigheder. Yderligere information findes på www.foedevarestyrelsen.dk

2.6. Giftlinjen

Giftlinjen på Bispebjerg Hospital i Region Hovedstaden er en landsdækkende funktion, der rådgiver om behandling af forgiftninger. Rådgivning omfatter alle former for giftstoffer, herunder industri- og husholdningskemikalier, røg, lægemidler, misbrugsstoffer og planter. Henvendelser besvares af læger med uddannelse i klinisk toksikologi.

Funktionen er primært en hjælp til sundhedspersonale i forbindelse med behandling af forgiftninger, men forespørgsler fra myndigheder og borgere besvares også. I rådgivningen indgår vurdering af risiko for forgiftning ved udsættelse for kemiske stoffer, behandling af forgiftninger, brug af antidoter (modgifte), klinisk biokemiske analyser ved forgiftninger samt opfølgning på forgiftninger i forhold til langtidseffekter og forebyggelse af skader. Der rådgives ikke om biologiske toksiner, identifikation af kemikalier eller brug af sikkerhedsudstyr. Giftlinjen varetager antidotberedskabet i Danmark bortset fra de områder, der varetages af Statens Serum Institut.

Døgnvagt og øvrig information

Giftlinjen har døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.giftlinjen.dk

2.7. Kommunale redningsberedskaber

Det kommunale redningsberedskab rykker ud, hvis der f.eks. er brand, trafikuheld eller miljøforurening. Det er også det kommunale redningsberedskab, der varetager den tekniske ledelse af indsatsen på skadestedet under hele indsatsforløbet. Der er pr. 1/1 2022 32 kommunale redningsberedskaber i Danmark. Nogle kommuner har deres eget redningsberedskab, men de fleste kommuner samarbejder og har oprettet fælleskommunale redningsberedskaber. Det er op til den

enkelte kommune at lave aftale med redningsberedskabet om hvordan kommunerne er repræsenteret i De Lokale Beredskabsstabe (LBS).

Døgnvagt og øvrig information

Kontaktoplysninger og yderligere information findes bl.a. på [Beredskab \(kl.dk\)](#)

2.8. Lægemiddelstyrelsen

Lægemiddelstyrelsen er en styrelse under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Lægemiddelstyrelsen er ansvarlig for tiltag iht. bekendtgørelse om lægemiddelberedskabet², når det statslige lægemiddelberedskabet skal aktiveres. Lægemiddelstyrelsen er også ansvarlige for faglig indstilling til indenrigs- og sundhedsministeren om aktivering af det statslige lægemiddelberedskab i tilfælde af en forsyningsmæssig nødsituation i Danmark eller hvis en sådan situation anses for nært stående. Lægemiddelstyrelsen kan også i særlige tilfælde, og i begrænset omfang, tillade salg eller udlevering af medicin, der ikke er omfattet af dansk markedsføringstilladelse (udleveringstilladelse).

Ved forsyningsmæssige nødsituationer i forhold til lægemidler kan Lægemiddelstyrelsen kontaktes gennem deres døgnberedskab.

Lægemiddelstyrelsen kan udstede påbud om nedbringning eller spredning af lagre til importører af lægemidler, lægemiddelgrossister og producenter af lægemidler, herunder sygehusapoteker, samt til apoteker, hvis bestemmelserne i bekendtgørelse om lægemiddelberedskabet vedr. spredning af lægemiddellagre i forsyningsmæssige nødsituationer træder i kraft. Tilsvarende kan Lægemiddelstyrelsen påbyde landets apoteker at begrænse udlevering af lægemidler, hvis bestemmelserne i bekendtgørelse om lægemiddelberedskab vedr. udlevering af lægemidler i forsyningsmæssige nødsituationer træder i kraft.

Døgnvagt og øvrig information

Lægemiddelstyrelsen har døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.laegemiddelstyrelsen.dk

2.9. Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen er en styrelse under Miljøministeriet. Miljøstyrelsen er ansvarlig for vurdering og godkendelse af hånddesinfektionsmidler efter biocidforordningens regler. Miljøstyrelsen fører

² [Bekendtgørelse om lægemiddelberedskabet \(retsinformation.dk\)](#)

desuden kontrol med lovligheden af markedsførte hånddesinfektionsmidler. Mere information kan findes på [Biocider \(mst.dk\)](#)

Døgnvagt og øvrig information

Miljøstyrelsen har ikke en døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på [Kontakt | Miljøstyrelsen \(mst.dk\)](#)

2.10. Politiet

To af landets tre 1-1-2-alarmentraler betjenes af politiet. Opkald med et sundhedsmæssigt indhold stilles straks videre til den relevante regions AMK-vagtcentral, hvor sundhedsfagligt personale visiterer og disponerer relevant hjælp. Øvrige indsatsmyndigheder alarmeres af politiet på baggrund af modtagne oplysninger.

Politiet koordinerer endvidere den samlede indsats ved beredskabshændelser. Indsatslederen fra politiet varetager sikkerheden på skadestedet, og det er politiets opgave at sørge for, at personer i farezonen ved behov bliver varslet og evakueret. Det er også politiet, der om nødvendigt afspærre og bevogter et givent område. Der er endvidere politiets opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden.

Politiet varetager den koordinerende ledelse på skadestedet, herunder bl.a.:

- Oprettelse og drift af et synligt kommandostade (KST), hvor indsatsledere, eksperter og rådgivere mødes, informeres, afgiver rapport og træffer aftaler med politiet og hinanden.
- Direkte ledelse af politimæssige opgaver fx afspærring, varsling og trafikregulering.
- Samarbejde med indsatslederen fra redningsberedskabet (ISL BRAND) og sundhedsberedskabet (ISL SUND) om bl.a. etablering af behandlingsplads og ambulanceveje til sygehuse.
- Etablering af opsamlingssted for uskadte og let tilskadedkomne.
- Koordinering af information til presse.
- Information til involverede og pårørende.

Politiet er formand for og varetager den koordinerede ledelse af de lokale beredskabsstabe (LBS) og som udgangspunkt også for den nationale operative stab (NOST).

Døgnvagt og øvrig information

Politiet kontaktes via den lokale politikreds. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på [www.politi.dk](#)

2.11. Politiets Efterretningstjeneste (PET)

Som Danmarks nationale sikkerheds- og efterretningstjeneste skal Politiets Efterretningstjeneste (PET) identificere, forebygge og imødegå trusler mod frihed, demokrati og sikkerhed i det danske samfund. Det gælder såvel trusler i Danmark som trusler, der er rettet mod danskere og danske interesser i udlandet.

Regioner og kommuners sundhedsberedskabsplaner bør bl.a. udarbejdes på baggrund af den aktuelle trusselsvurdering mod Danmark, som er tilgængelig på PET's hjemmeside³.

Døgnvagt og øvrig information

Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.pet.dk

2.12. Statens Serum Institut

Statens Serum Institut er landets nationale klinisk-mikrobiologiske laboratorium og referencelaboratorium for de øvrige mikrobiologiske laboratorier. Statens Serum Institut har ansvar for landets vaccineberedskab.

Instituttet varetager desuden Sundhedsstyrelsens meldesystem for smitsomme sygdomme og rådgiver sundhedsvæsenet i forbindelse med udbrud af smitsomme sygdomme. Ved større generelle udbrud bistår instituttet operationelt i opklaring og kontrol af udbruddet. Følgende afdelinger på instituttet er særligt vigtige for sundhedsberedskabet: Afdeling for Infektionsepidemiologi og Forebyggelse samt Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI).

Afdeling for Infektionsepidemiologi og Forebyggelse har til formål at forebygge smitsomme sygdomme via overvågning af forekomsten af disse og evt. udarbejdelse af risikovurderinger. Endvidere rådgiver afdelingen landets læger og sundhedsmyndigheder i disse sammenhænge. Afdelingen er udpeget som nationalt kontaktpunkt (focal point) for International Health Regulations (IHR).

Central Enhed for Infektionshygiejne har antibiotikaresistens og sygehushygiejne som hovedopgaver. Afdelingen har bl.a. til opgave at koordinere sygehushygiejnen i Danmark, herunder vejlede sundhedsvæsenet om hygiejne og brug af personlige beskyttelsesmidler.

Døgnvagt og øvrig information

Statens Serum Institut, har døgnvagt. Nummeret til døgnvagten kan udleveres til relevante myndigheder. Yderligere information findes på www.ssi.dk

³ [Trusselsvurderinger | Politiets Efterretningstjeneste \(pet.dk\)](http://www.pet.dk)

2.13. Styrelsen for Forsyningssikkerhed

Styrelsen for Forsyningssikkerhed er en rådgivende myndighed under Justitsministeriet, som arbejder proaktivt og forebyggende med understøttelsen af dansk forsyningssikkerhed. Styrelsen er statens kompetencecenter for forsyningssikkerhed, dvs. det sted, hvor myndigheder og fagpersoner kan søge viden og rådgivning om forsyningssikkerhed.

Styrelsen for Forsyningssikkerhed kan rådgive om fx initiativer til forebyggelse og håndtering af forsyningsudfordringer idet sektoransvarsprincippet fortsat er gældende, og det er således fortsat op til de enkelte myndigheder, der har ansvar for samfundsvigtige funktioner, at sikre robustheden på deres eget område

Styrelsen for Forsyningssikkerhed udspringer af håndteringen af covid-19-situationen og blev etableret i august 2020 og har siden da været fast medlem af Den Nationale Operative Stab (NOST). Det betyder, at styrelsen bidrager til at sikre det tværgående samarbejde og koordinering mellem myndigheder, når der opstår kriser og sikkerhedshændelser i Danmark, der har betydning for forsyningssikkerheden af kritiske ressourcer. Styrelsen kan bl.a. bidrage til at skabe det nødvendige overblik over forsyningssikkerhedssituationen og bistå relevante sektormyndigheder i at afdække og håndtere tværgående problemstillinger, der relaterer sig til forsyningssikkerhed.

Styrelsen sikrer via Region Hovedstaden desuden drift af et EU-nødlager af værnemidler.

Døgnvagt og øvrig information

Styrelsen for Forsyningssikkerhed har ikke en døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.sfos.dk

2.14. Styrelsen for Patientsikkerhed

Styrelsen for Patientsikkerheds enhed for Tilsyn og Rådgivning er en del af det nationale sundhedsberedskab og varetager bl.a. en række decentrale beredskabsopgaver og kan indkaldes til de lokale beredskabsstabe (LBS). Styrelsen for Patientsikkerhed kan rådgive lokale myndigheder om sundhedsmæssige forhold fx hygiejniske og miljømæssige foranstaltninger, ligesom Styrelsen for Patientsikkerhed kan inddrages i den lokale planlægning af sundhedsberedskabet.

Styrelsen for Patientsikkerhed varetager derudover konkrete opgaver i relation til smitte- og kontaktopsporing samt forebyggelse af smitsomme sygdomme (håndtering af eksponerede endnu ikke syge), sundhedsfaglig rådgivning om smitsomme og andre overførbare sygdomme samt kemiske stoffer og kan rådgive indsatsledelsen om de sundhedsmæssige konsekvenser af en beredskabshændelse telefonisk eller ved fremmøde.

Styrelsen for Patientsikkerheds enhed for Tilsyn og Rådgivning er delt i en Vest-enhed der dækker det geografiske område svarende til Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region

Syddanmark, samt en Øst enhed der dækker det geografiske område svarende til Region Sjælland og Region Hovedstaden.

Døgnvagt og øvrig information

Styrelsen for Patientsikkerhed har en døgnbemandet beredskabsvagt til rådgivning af myndigheder, reserveret til akutte problemstillinger udenfor normal åbningstid. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.stps.dk

2.15. Sundhedsstyrelsen, herunder enhed for strålebeskyttelse (SIS)

Sundhedsstyrelsen er en styrelse under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Sundhedsstyrelsen vejleder og rådgiver kommuner og regioner om planlægning af sundhedsberedskabet. Kommuner og regioners sundhedsberedskabsplaner skal minimum én gang i hver valgperiode sendes til rådgivning i styrelsen inden vedtagelse. Sundhedsstyrelsen kan desuden vejlede og rådgive kommuner og regioner om sundhedsberedskabet i en konkret situation. Sundhedsstyrelsen er endvidere pålagt en række opgaver i medfør af epidemiloven fx at fastsætte regler for håndtering af smitsomme sygdomme.

Ved større, ekstraordinære beredskabshændelser varetager Sundhedsstyrelsen den nationale koordination af hele sundhedsvæsenets indsats og beslutter den overordnede håndtering af hændelsen.

Sundhedsstyrelsen er fast medlem af den Nationale Operative Stab (NOST). NOST varetager en koordinerende funktion, og skal bl.a. sikre, at regeringens krisestyringsorganisation og de respektive sektorer løbende er i besiddelse af relevante, koordinerede og præcise oplysninger om den konkrete indsats.

Sundhedsstyrelsen informerer Akut Medicinsk Koordinationscenter (AMK) i relevante regionerne, når NOST er nedsat, og styrelsen vil i sådanne situationer holde tæt kontakt til de(n) involverede AMK, bistå denne og modtage løbende rapporteringer fra regionen.

Indenrigs- og sundhedsministeren kan i tilfælde af ekstraordinære beredskabshændelser fx pandemier pålægge regionsrådet eller kommunalbestyrelsen at løse en sundhedsberedskabsopgave på en nærmere bestemt måde. Sundhedsstyrelsen forventes at varetage denne opgave på ministeriets vegne.

Sundhedsstyrelsen, Strålebeskyttelse (SIS) er en enhed i Sundhedsstyrelsen. Enhedens opgaver ligger inden for lovgivningen om røntgenanlæg, radioaktive stoffer og nukleare anlæg. Enheden er den eneste offentlige institution med overordnet ansvar for strålebeskyttelse og med faglig viden og kompetence på hele området.

Det er SIS' opgave at sikre, at myndigheder og institutioner, der bruger strålekilder altid har mulighed for at få vejledning om egenskaber og skadelige effekter ved ioniserende stråling, herunder tilsigtet anvendelse af radioaktive stoffer fx "dirty bombs" og beskyttelsesforanstaltninger.

I tilfælde af uheld med radioaktive stoffer varetager SIS beredskabsopgaver i relation til strålebeskyttelse. SIS har adgang til oplysninger om alle strålekilder i landet.

Døgnvagt og øvrig information

Sundhedsstyrelsen har døgnbemandet beredskabsvagt. Nummeret til døgnvagten kan udleveres til relevante myndigheder. Strålebeskyttelse (SIS) har ligeledes en døgnvagt. Kontaktoplysninger og yderligere information findes på www.sst.dk

2.16. Sundhedsdatastyrelsen, herunder den decentrale cyber- og informationssikkerhedsenhed (DCIS)

Sundhedsdatastyrelsen (SDS) er en styrelse under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Sundhedsdatastyrelsen er med til at levere sammenhængende sundhedsdata og digitale løsninger til gavn for patienter og medarbejdere i sundhedsvæsenet samt forsknings- og administrative formål i sundhedssektoren. Ydermere har Sundhedsdatastyrelsen ansvaret for at facilitere og koordinere indsatsen for at sikre cyber- og informationssikkerhed i Indenrigs- og Sundhedsministeriet og i den danske sundhedssektor generelt.

I tilfælde af større hændelser der involverer Sundhedsdatastyrelsens informationsteknologi (it), har Sundhedsdatastyrelsen mulighed for at aktivere SDS' forretningsberedskab, hvor der etableres en dedikeret krisestyringsorganisation, som skal koordinere håndteringen af hændelsen for SDS. Betegnelsen hændelser dækker over alle hændelser, hvor der er en risiko for væsentlig påvirkning af patientsikkerhed, produktkvalitet, fortrolighed, integritet, kontinuitet, tilgængelighed, autenticiteten/uafviselighed, privatliv og grundlæggende rettigheder.

Den decentrale cyber- og informationssikkerhedsenhed i sundhedssektoren (DCISSund) er placeret i Sundhedsdatastyrelsen og blev etableret på baggrund af den nationale cyber- og informationssikkerheds strategi 2018-2021 til udmøntning af strategien for cyber- og informationssikkerhed i sundhedssektoren 2019-2022. Beredskabet ved DCISSund anvendes ved håndtering af tværgående cyber- og informationssikkerhedshændelser, hvor der er behov for at etablere en overordnet cyberkrisestyringsorganisation i sundhedssektoren der meget hurtigt kan etableres. Beredskabet skal sikre, at der ved cyberhændelser på tværs af sektoren så hurtigt og effektivt som muligt;

- Skabes og fastholdes et overblik over den aktuelle situation (det fælles situationsbillede), så involverede aktører på alle niveauer hurtigt og effektivt kan træffe beslutninger.
- Sikres et aktivt samarbejde og en effektiv koordination af handlinger og indsatser på tværs af aktører og beredskabsniveauer.

Cyberberedskabet orienterer og rådgiver aktører i sundhedssektoren, fungerer som bindeled mellem sektoren og myndigheder, herunder Center for Cybersikkerhed, de andre kritiske sektorer samt understøtter effektivt samarbejde med sundhedsberedskabet i kommuner og regioner, som ledes af Sundhedsstyrelsen.

Døgnvagt og øvrig information

Sundhedsdatastyrelsens forretningsberedskab, har ikke døgnvagt men benytter sig af linjelidelsen i styrelsen. Yderligere information findes på <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/rammer-og-retningslinjer/om-informationssikkerhed>.

Beredskabet ved DCISSund, har døgnvagt. Nummeret til døgnvagten kan udleveres til relevante myndigheder. Yderligere information findes på <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/rammer-og-retningslinjer/om-informationssikkerhed/haendelser>.

3. Centrale udgivelser

Nedenfor er listet en række af de centrale udgivelser, bekendtgørelser, lovttekster mv. der refereres til i vejledningsmaterialet. Links til de elektroniske udgaver opdateres løbende.

3.1. Bekendtgørelser og love

Bekendtgørelse om planlægning af sundhedsberedskabet, BEK nr. 971 af 28/06/2016:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/971>

Bekendtgørelse af Sundhedsloven, LBK nr. 210 af 27/01/2022:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/210>

Bekendtgørelse af Beredskabsloven, LBK nr. 314 af 03/04/2017:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/314>

Bekendtgørelse af lov om lægemidler, LBK nr. 339 af 15/03/2023:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/339>

Bekendtgørelse om ambulancer og uddannelse af ambulancepersonale mv.:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1264>

Bekendtgørelse om brug af personlige værnemidler, BEK nr. 1706 af 15/12/2010:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2010/1706>

Bekendtgørelse om lægemiddelberedskabet, BEK nr. 305 af 27/02/2021:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/305>

Loven om epidemier m.v. (Epidemiloven), LOV nr. 285 af 27/02/2021:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/285>

International Health Regulations, WHO, 2016:
<https://www.who.int/publications/i/item/9789241580496>

3.2. Vejledninger, retningslinjer mv.

Uddannelse og kurser, Beredskabsstyrelsen, 2020:
<https://www.brs.dk/da/redningsberedskab-myndighed/uddannelse/uddannelser-og-kurser/>

Beredskabsplaner, Beredskabsstyrelsen, 2022:
<https://www.brs.dk/da/redningsberedskab-myndighed/krisestyling2-og-beredskabsplanlag-ning/helhedsorienteret-beredskabsplanlagning/beredskabsplaner/>

Vejledning og værktøjer, Beredskabsstyrelsen, 2020:
[https://www.brs.dk/da/redningsberedskab-myndighed/krisestyling2-og-](https://www.brs.dk/da/redningsberedskab-myndighed/krisestyling2-og-beredskabsplanlag-ning/helhedsorienteret-beredskabsplanlagning/beredskabsplaner/)

[beredskabsplanlægning/vejledninger-og-varktøjer/](#)

4. Ordliste

Dette kapitel samler en række af de mest anvendte forkortelser og begreber i sundhedsberedskabet.

Action card	Konkrete vejledninger om håndtering af en afgrænset opgave eller arbejdsgange, hvor flere funktioner/personer er involveret og samarbejder. En instruks kan således beskrive, hvordan ansatte skal forholde sig under givne omstændigheder og bør omfatte ansvars- og kompetencefordeling samt systematiske anvisninger på, hvilke procedurer de ansatte bør følge. Action card og instruks anvendes synonymt.
Akutbil	Udrykningskøretøj bemandet med en paramediciner alene eller med en ambulancebehandler og en paramediciner eller en sygeplejerske med erfaring i præhospital indsats i forbindelse med ulykker. Enheden medbringer medicin og andet behandlings- og kommunikationsudstyr til den præhospital indsats.
Akut Medicinsk Koordinationscenter (AMK)	Den funktion i regionen, der varetager den operative ledelse og koordinering af den samlede sundhedsfaglige indsats ved beredskabshændelser. AMK er indgangen, herunder kommunikationsmæssigt, til hele regionens sundhedsvæsen ved sådanne hændelser.
Akutlægebil	Udrykningskøretøj bemandet med en speciallæge i anæstesiologi samt en ambulancebehandler eller paramediciner. Enheden medbringer medicin, andet behandlingsudstyr og kommunikationsudstyr til den præhospital indsats.
Akutlægehelikopter	Helikopter bemandet med en pilot, en præhospital akutlæge og en HEMS-redder, som er en specialuddannet ambulanceredder.
Alarmcentral	Den lokalitet, hvor 1-1-2 alarmopkald modtages. På grundlag af modtagne oplysninger iværksætter alarmcentralen alarmering af de relevante beredskaber.

Alarmeringsliste	Opdateret liste med oplysninger med navne og telefonnumre mv. over personale, der skal alarmeres i en given situation.
Ambulanceassistent	Uddannelsen som ambulanceassistent udgik i 2019.
Ambulancebehandler	Autoriseret sundhedsfagligt personale der arbejder på en ambulance. Uddannelsen til ambulancebehandler er en erhvervsuddannelse.
Ambulanceleder	Lederen af ambulanceindsatsen i et indsatsområde. Funktionen varetages normalt af ambulancebehandleren på den første ambulance eller akutlægebilen. Funktionen kan overtages af en udsendt leder fra ambulancetjenesten.
AMK	Se 'Akut Medicinsk Koordinationscenter'.
AMK-læge	Ved større hændelser leder AMK-lægen den sundhedsmæssige indsats i regionen fra den lokalitet, hvor AMK er placeret. AMK-lægen varetager de koordinerende sundhedsfaglige funktioner i forhold til sundhedsvæsenet, herunder foretager den fornødne alarmering i sundhedsvæsenet, fastlægger - i samarbejde med Indsatleder Sundhed - den præhospitale triage og behandlingsniveau, vurderer behovet for assistance fra andre beredskaber og varetager kontakten til eksterne samarbejdspartnere.
Antidoter (modgifte)	Antidoter (modgifte) er lægemidler, som specifikt modvirker giftvirkningen af kemiske stoffer. Det er kun et mindretal af forgiftninger, som kan behandles med en antidot. For alle forgiftninger er symptomatisk, almen behandling det grundlæggende behandlingsprincip. Brug af antidoter kan i nogle situationer være livreddende og mindske behovet for almen symptomatisk behandling, fx kan behandling med antidoten Naloxon fjerne behovet for mekanisk ventilation ved forgiftning med opioider. Ved forgiftning af mange mennesker kan behandlingsmuligheder med sjældent brugte antidoter være begrænsede. Se også 'Basislager', 'Speciallager' og 'Suppleringslager'.
Basislager	Basissortiment af antidoter på skadestuer/akutmodtager, som modtager forgiftningspatienter, med henblik på behandling af forgiftninger, som forekommer hyppigt og/eller

	kræver omgående behandling. Se også 'Speciallager' og 'Suppleringslagre'.
Behandlingsplads	Et sted i nærheden af et skadested, hvortil de tilskadekomne, der anses for at have behov for indlæggelse på sygehus eller behandling på stedet ("liggende" tilskadekomne), bringes. Behandlingspladsen udpeges af indsatsledelsen, mens den overordnede ledelse af arbejdet på pladsen varetages af den koordinerende læge.
Beredskabet i den primære sundhedssektor	Beredskabet i den del af sundhedsvæsenet, som ikke er en del af sygehusberedskabet eller den præhospitale indsats, skal ved beredskabshændelser sikre en videreførelse af de daglige opgaver, samt tilpasse sig de ændrede krav, som situationen fordrer, herunder forebyggelses-, behandlings- og omsorgsopgaver.
Beredskabshændelse	En hændelse karakteriseret ved, at de umiddelbart tilgængelige ressourcer/det daglige ressourceniveau ikke er tilstrækkeligt til at imødekomme de behov, som er opstået som følge af hændelsen. Beredskabshændelser er en samlebetegnelse for mange forskellige hændelsestyper, herunder større trafikulykker, ekstreme vejrlig, epidemier, terror, naturkatastrofer mv.
CBRNE-hændelser	Et bredt dækkende samlebegreb for alle tilsigtede og utilsigtede hændelser, forårsaget af kemiske (C), biologiske (B), radiologiske (R), nukleare (N) og eksplosive stoffer (E).
Dekontaminering	Uskadeliggørelse af en forurening ved en kemisk reaktion med et dekontamineringsmiddel. Dekontaminering anvendes over for materiel og beskyttet indsatspersonel, der har været i kontakt med forureningen. Se også 'Rensning'.
Delplaner	Delplaner er operative planer for et afgrænset emneområde fx delplan for smitsomme sygdomme eller afgrænset lokalitet fx delplan for et konkret sygehus. Delplaner kan struktureres efter opgavejulet eller som egentlige planer og struktureres efter de seks kerneopgaver.
Disponering	Alarmcentraloperatørens beslutning om, hvilken del af beredskabet - ambulance, brandvæsen, politi mv., der skal aktiveres (opgavedisponering). Regionens vagtcentral

	træffer herefter beslutning om, hvilke konkrete præhospitale ressourcer, der skal tildeles opgaven (teknisk disponering).
Disponeringsvejledning	Vejledning i, hvilken type hjælp som bør disponeres af vagtcentralen i de enkelte tilfælde.
Dødskriterier	Efter sundhedslovens § 176 kan en persons død konstateres enten ved uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirk-somhed (hjertedødskriteriet) eller ved uopretteligt ophør af al hjernefunktion (hjernedøds-kriteriet).
Dødstegn	Dødstegn er enten dødsstivhed (rigor mortis), ligpletter (livores) eller forrådnelse (cadaverositas). Disse dødstegn, der betegnes som de sene sikre dødstegn, indtræder kortere eller længere tid efter, at døden kan konstateres efter de egentlige døds-kriterier.
Ekspertberedskaber	Der er etableret særlige beredskaber ved flere myndighe-der, som kan assistere de øvrige beredskabsaktører ved hændelser, hvor kemiske (C), biologiske (B), radiologiske (R), nukleare (N) og/eller eksplosive stoffer er involveret.
Eksposering	Udtrykket bruges om udsættelse af personer eller patienter for farligt stof, forurening eller smitte.
Ekstraordinær udskrivelse	Udskrivelse af ikke akut sygehusbehandlingskrævende pati-enter før det normale udskrivningstidspunkt for at frigøre sengepladser på sygehuset ved større hændelser.
Epidemi	Når en smitsom sygdom breder sig meget hurtigt i en be-folkningsgruppe i et bestemt område.
Epidemikommission	Epidemikommissionens opgaver er fastsat i epidemiloven. Epidemikommissionen rådgiver af egen drift eller efter an-modning indenrigs- og sundhedsministeren og andre mini-stre om håndteringen af alment farlige og samfundskritiske sygdomme. Kommissionen kan i den forbindelse indstille, at vedkommende minister fastsætter regler i medfør af epidemiloven, eller at allerede fastsatte regler ændres el-ler ophæves. Epidemikommissionen har efter anmodning fra vedkommende minister pligt til at afgive indstilling om, hvorvidt der bør fastsættes regler i medfør af de bemyndi-gelsesbestemmelser i epidemiloven, der er omfattet af parlamentarisk kontrol. Epidemikommissionen skal

	<p>endvidere rådgive Styrelsen for Patientsikkerhed, inden styrelsen kan udstede påbud til kommuner og regioner om at fastsætte besøgsrestriktioner mv. Epidemikommissionen består af 11 medlemmer inklusive formanden. Formanden og et medlem er udpeget af indenrigs- og sundhedsministeren, mens de resterende ni medlemmer er udpeget af indenrigs- og sundhedsministeren efter indstilling fra henholdsvis erhvervsministeren, finansministeren, justitsministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, Sundhedsstyrelsen, Statens Serum Institut, rigspolitechefen, KL og Danske Regioner.</p>
Evakuering	En myndighedsbestemt og myndighedskontrolleret flytning af personer fra deres opholdssted.
Evakuerings- og Pårørendecenter (EPC)	Et særligt etableret midlertidigt opholdssted for ulykkesofre og pårørende i forbindelse med en større, psykisk belastende hændelse. Bemandes med behandlingspersonale og administrativt personale. Etableres på foranledning af indsatsledelsen i samarbejde med AMK og politi.
Fareområde	Den del af skadestedet, hvor der er en konkret fare for personer. Fareområdet afgrænses ved uheld med CBRNE-stoffer af en sikkerhedsafstand. Indsatsleder politi har som udgangspunkt ansvaret for evakuering af personer ud af et fareområde. Fareområdet fastlægges normalt af ISL brand. I tilfælde af mulige biologiske hændelser udarbejdes fareområdet af CBB og STPS beslutter afspærring af fareområdet og om evakuerter skal i bad.
Folkekirkens Katastrofeberedskab	<p>Folkekirkens katastrofeberedskab blev etableret i 1990 og består af 45 præster, der står klar til at rykke ud med akut hjælp til sårede og pårørende, når større ulykker og katastrofer sker.</p> <p>Beredskabspræsterne er fordelt over hele landet, og de er også parat til at rejse til udlandet, hvis danskere er berørt af en katastrofe langt hjemmefra.</p>
Forbindelsesofficer	Lokal repræsentant fra den afgivende myndighed.
HazMat-team	Beredskab som kan assistere ved mistanke om farlige kemiske stoffer. Indgår i den operative del af Beredskabsstyrelsens kemiske ekspertberedskab.
Indre afspærring	Afgrænsning - eventuelt fysisk - af skadestedet, dvs. området hvor redningsberedskabet er indsat.

Indsatsledelsen	Samarbejdsforum under koordination af politiet, hvor relevante ledere indgår.
Indsatsleder Politi (ISL POLITI)	Den person fra politiet, der varetager den koordinerende ledelse af den samlede indsats i et indsatsområde og den polititaktiske ledelse inden for indsatsområdet. Indsatsleder-politi har kommandoen over indsatte enheder fra politiet.
Indsatsleder Brand (ISL BRAND)	Den person fra redningsberedskabet, der varetager den tekniske og taktiske ledelse af indsatsen på et skadested, og som har ansvaret for alle indsatte enheder inden for indre afspærring. Indsatslederen udøver sin kommando gennem holdlederne, herunder holdlederne eller tilsvarende fra udefra kommende enheder.
Indsatsleder Sund (ISL SUND)	Den speciallæge i indsatsområdet, der har det sundhedsfaglige ansvar og ledelsen af den præhospitale indsats i indsatsområdet, og som prioriterer - og efter aftale med AMK - visiterer de tilskadekomne/syge samt kommunikerer med AMK.
Indsatsområde	Det samlede område, hvor redningsindsatsen foregår. Indsatsområdet, der er afgrænset af den ydre afspærring, er således indsatsledelsens arbejds- og ansvarsområde. Se også 'Skadested'.
Instrukser	Instrukser er konkrete vejledninger om håndtering af en afgrænset opgave eller arbejdsgange, hvor flere funktioner/personer er involveret og samarbejder. En instruks kan således beskrive, hvordan ansatte skal forholde sig under givne omstændigheder og bør omfatte ansvars- og kompetencefordeling samt systematiske anvisninger på, hvilke procedurer de ansatte bør følge. Action card og instruks anvendes synonymt.
Isolation	I relation til smitsomme sygdomme forstås med isolation, at patienter holdes isoleret fra andre enten på enestue, på slusestue eller lignende for at forebygge smittespredning. Begrebet isolation anvendes om personer der er smittede og syge, mens begrebet karantæne anvendes om raske, muligt smittede. Epidemiloven skelner dog ikke mellem de to begreber og bruger kun termen 'isolation'.

Karantæne	<p>For at hindre mulig smittespredning fra personer, som har været udsat for smitte - men endnu ikke er blevet syge - kan Styrelsen for Patientsikkerhed beslutte, at de udsatte personer skal holdes samlet og afsondret fra den øvrige befolkning, indtil det viser sig, om de bliver syge. Herom anvendes udtrykket karantæne.</p> <p>Begrebet karantæne anvendes om raske, muligt smittede, mens begrebet isolation anvendes om personer der er smittede og syge. Epidemiloven skelner dog ikke mellem de to begreber og bruger kun termen 'isolation'.</p>
Kemikalieforurenede personer	Personer med en ydre forurening af kemiske stoffer.
Kemikalieskadede patienter	Personer med symptomer eller skader efter udsættelse for kemiske stoffer.
Kommandostade (KST)	Fælles facilitet i indsatsområdet, hvorfra den samlede indsats ledes, og der opretholdes kontakt til overordnede og sideordnede beredskabsmyndigheder eller organisationer. Kommandostadet oprettes af indsatsledelsen og er indsatsledelsens samlingssted.
Kommandostation (KSN)	Lokalitet, typisk på politistationen, hvorfra politiet udøver den koordinerende ledelse på operativt niveau. Ved større hændelser sker dette i samarbejde med relevante aktører.
Koordinerende psykiatrisk kontaktperson (KOP)	Har ansvaret for og varetager koordineringen, herunder visitationen af krisestøtteindsatsen i indsatsområdet. Kan også anvendes som betegnelse for den person, som har det overordnede ansvar for den krisestøttende indsats i Evakuerings- og Pårørendecenter (EPC) og kan i så fald benævnes "KOP2" eller "KOP EPC".
KOP	Se 'Koordinerende psykiatrisk kontaktperson'.
Krisestøtte	Anvendes om den del af det kriseterapeutiske beredskab, som omfatter almindelig medmenneskelig omsorg og kan ydes af en person uden psykiatrisk eller psykologisk uddannelsesmæssig baggrund.
Kriseteams	Teams af medarbejdere, der udsendes fra enten region eller kommune til et indsatsområde/opsamlingssted eller til et evakuerings- og pårørendecenter (EPC).

KSN	Se 'Kommandostation'.
KST	Se 'Kommandostade'.
Lokal beredskabsstab (LBS)	<p>En tværfaglig beredskabsstab, der er oprettet i de enkelte politikredse, med henblik på koordinering af opgaver og ressourcer ved lokale beredskabshændelser. Den lokale beredskabsstab er under koordinerende ledelse af den lokale politidirektør.</p> <p>De lokale beredskabsstabe består af politiet, forsvaret, Beredskabsstyrelsen og regionens sundhedsberedskab. Læger fra Styrelsen for Patientsikkerhed, relevante kommuner og andre myndigheder kan indkaldes ved behov.</p>
Læge fra Styrelsen for Patientsikkerhed	Læge fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Vagthavende læge fra Styrelsen for Patientsikkerhed kan kontaktes telefonisk og ved behov møde på skadestedet for at rådgive indsatsledelsen vedrørende håndtering af eksponerede befolkningsgrupper i relation til hændelsen.
Lægemiddelberedskab	Lægemiddelberedskabet omfatter både lægemidler - herunder antidoter - såvel som medicinsk udstyr til humant brug. Regionerne er ifølge arbejdsmiljølovgivningen endvidere forpligtet til at sikre adgang til personlige værnemidler. Derudover er personlige værnemidler nært knyttet til patientbehandlingen og i nogle tilfælde også klassificeret som medicinsk udstyr, hvorfor personlige værnemidler i vejledningsmaterialet behandles som en del af lægemiddelberedskabet.
Medicinsk udstyr	Produkter, der kan bruges til at diagnosticere, forebygge, lindre eller behandle sygdomme, handicap eller skader. Der findes mange forskellige typer af medicinsk udstyr, såsom kørestole, pacemakere og avanceret operationsudstyr. De fleste mundbind og medicinske engangshandsker klassificeres også som medicinsk udstyr.
National operativ stab (NOST)	<p>NOST varetager en koordinerende funktion, og skal bl.a. sikre, at regeringens krisestyringsorganisation og de respektive sektorer løbende er i besiddelse af relevante, koordinerede og præcise oplysninger om den konkrete indsats.</p> <p>De faste medlemmer i NOST er Rigspolitiet (formand), Beredskabsstyrelsen, Forsvaret, Politiets</p>

	Efterretningstjeneste, Forsvarets Efterretningstjeneste, Sundhedsstyrelsen og Udenrigsministeriet. NOST indkalder endvidere ad hoc-medlemmer fra relevante myndigheder m.fl.
Opsamlingssted	Et sted, hvortil fysisk uskadte og lettere tilskadedkomne ("gående") bringes med henblik på registrering og eventuel lettere førstehjælp. Opsamlingsstedet oprettes af og henhører under politiets koordinerende ledelse.
Pandemi	En epidemi, der på samme tid omfatter mange lande og kontinenter.
Plansæt	Regionens eller kommunens samlede beredskabsplaner, herunder den generelle beredskabsplan, sundhedsberedskabsplanen, fx plan for brand og evakuering, actioncards og instrukser.
Præhospital behandling	Omfatter behandling i den præhospitale fase, hvad enten den udføres af lægfolk, ambulancemandskab eller andet sundhedspersonale.
Præhospital fase	Betegner det tidsrum, der går, fra en person bliver ramt af akut sygdom eller tilskadekomst, til vedkommende modtages på sygehus.
Præhospital indsats	Indsatsen inden ankomst til sygehus over for akut syge, tilskadedkomne og fødende.
Rensning	Skylning med vand af forurenede personer, indsatspersonel og materiel. Rensningen tilpasses det aktuelle stof og situationen, og der kan eventuelt anvendes supplerende midler til at fremme rensningen, eksempelvis sæbe. Beslattes af styrelsen for patientsikkerhed ved mistanke om biologiske hændelser. Se også 'Dekontaminering'.
Responstid	Tiden fra, at den tekniske disponent på regionens AMK-vagtcentral modtager opgaven fra den sundhedsfaglige visitator, og indtil ambulancen er fremme på et skadested, hos en akut syg patient eller hos en fødende.
Samlingssted for døde	Et sted, hvor utvivlsomt døde midlertidigt kan placeres. Samlingssted for døde udpeges af indsatsledelsen og henhører i øvrigt under politiets koordinerende ledelse.

Skadested	Det område eller den lokalitet, hvor der er indtruffet en skade, og hvor der er behov for indsættelse af enheder fra redningsberedskabet, politiet og sundhedsvæsenet. Skadestedet afgrænses af den indre afspærring i indsatsområdet.
Speciallager	Sjældent anvendte og/eller særligt kostbare antidoter, som koncentrerer på speciallagre i landet. Se også 'Basislager' og 'Suppleringslagre'.
Sundhedsberedskab	Sundhedsberedskabets evne til at udvide og omstille sin behandlings- og plejekapacitet m.v. ud over det daglige beredskab ved beredskabshændelser fx større ulykker og ekstraordinære hændelser. Sundhedsberedskabet omfatter sygehusberedskabet, den præhospitale indsats, lægemiddelberedskabet og beredskabet i den primære sundhedssektor.
Suppleringslagre	Ekstra kapacitet af antidoter i hver region til brug ved ulykker eller andre hændelser med mange tilskadekomne. Suppleringslagre bør placeres på den største skadestue i hver region. Se også 'Basislager' og 'Speciallager'.
SUPU - Sundhedsberedskabs- og præhospitalt udvalg	Regionsrådet nedsætter et sundhedsberedskabs- og præhospitalt udvalg SUPU. Udvalget koordinerer samarbejdet om sundhedsberedskabet imellem sygehusvæsenet, den præhospitale organisation, den primære sundhedstjeneste, de tilgrænsende regioner, kommunerne i regionen, politiet og redningsberedskabet. SUPU sammensættes af repræsentanter for regionens sundhedsvæsen, den præhospitale organisation, kommunerne i regionen, politiet og det statslige regionale redningsberedskab.
Sygehusberedskab	Beredskabet i det samlede sygehusvæsen herunder private sygehuse, skal ved beredskabshændelser sikre, at der kan ydes syge og tilskadekomne behandling på sygehus.
TEMS - Tactical Emergency Medical Service	TEMS er baseret på et tværsektorielt samarbejde, der gør det muligt for det sundhedsfaglige personale at komme tilskadekomne øjeblikkeligt til undsætning, selvom skadestedet endnu ikke er sikret. TEMS mobiliseres i de situationer, hvor der befinder sig tilskadekomne på skadesteder, som politiet endnu ikke har sikret. På nuværende tidspunkt kun aktivt i hovedstadsområdet.

Udrykningshold	På det sundhedsfaglige område er det et særligt hold af læge(r) og/eller sygeplejerske(r) udsendt fra sygehus til præhospital indsats i en beredskabssituation. Holdet medbringer behandlings- og kommunikationsudstyr til præhospital indsats.
Vagtcentral	Lokalitet/funktion, som modtager meldinger/samtaler fra alarmcentralen, foretager en udspørgen af den, der ringer, vurderer alvorlighedsgrad og hastegrad og disponerer de relevante ressourcer samt rådgiver om førstehjælp. Regionens vagtcentral disponerer de præhospital ressourcer.
Personlige værnemidler	Forstås som alt udstyr, herunder beklædning, der er konstrueret og fremstillet til at bæres eller holdes af en person til beskyttelse mod en eller flere risici, som kan true vedkommendes sikkerhed eller sundhed. Eksempler herpå er visirer, åndedrætsværn og beskyttelsesbriller.
Ydre afspærring	Afgrænsning af indsatsområdet.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sundhed for alle ♥ + ●